

2011-07-22

Arbetsmarknadsdepartementet

Europeiska kommissionen
GD Näringsliv
Luis Filipe Girão

Pilotärende ang. tillämpningen av maskindirektivet (ref.nr. 2065/11/ENTR)

Kommissionen har bett Sverige att besvara ett klagomål i ovan nämnda ärende rörande direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner (maskindirektivet) och dess tillämpning på vindkraftverk. Sverige vill anföra följande.

Maskindirektivets tillämpning

Enligt klaganden saknas det hänvisning till maskindirektivet och inget krav ställs på att maskindirektivet ska tillämpas vid förfaranden rörande tillstånd att installera vindkraftverk i Sverige.

Maskindirektivet har genomförts i Sverige genom föreskrifter från Arbetsmiljöverket (Arbetsmiljöverkets föreskrifter om maskiner samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna, AFS 2008:3) med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetsmiljöförordningen (1977:1166). Föreskrifterna trädde i kraft den 29 december 2009. Vindkraftverk omfattas av maskindirektivet enligt artikel 2 i direktivet.

Enligt maskindirektivet är det tillverkaren eller dennes befullmäktigade representant som är ansvarig för att de grundläggande hälso- och säkerhetskraven i bilaga 1 till direktivet uppfylls. Tillverkaren ska bedöma om produkten uppfyller kraven. I vissa fall ska tillverkaren inhämta en bedömning från en oberoende tredje part, ett s.k. anmält organ. Något krav på att inhämta en sådan bedömning finns dock inte enligt maskindirektivet när det gäller vindkraftverk. När tillverkaren intygar att produkten uppfyller kraven i maskindirektivet ska tillverkaren bl.a. CE-märka produkten innan den släpps ut på marknaden. Någon förhandsprövning av tillståndsmyndighet krävs inte enligt maskindirektivet.

Vindkraftverk kräver anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken och ibland även bygglov enligt plan- och bygglagen (2010:900). Den

prövning som sker enligt dessa lagar avser andra frågor än de som regleras genom maskindirektivet. Det innebär att Arbetsmiljöverket inte medverkar i den prövning av vindkraft som sker enligt miljöbalken och plan- och bygglagen.

Marknadskontroll

Klaganden har vidare anfört att de svenska myndigheter som ansvarar för tillämpningen av maskindirektivet, inte har genomfört någon marknadskontroll för att säkerställa att de vindkraftverk som har installerats i Sverige uppfyller maskindirektivets krav.

Arbetsmiljöverket är ansvarig myndighet för tillämpningen av maskindirektivet. Arbetsmiljöverket har därmed också tillsynsansvar för marknadskontroll avseende maskindirektivets krav. Marknadskontrollen utövas genom riktade stickprovskontroller av produkter på marknaden. Genomförd marknadskontroll är enligt direktivet inte ett villkor för att släppa ut produkter på marknaden eller ta dem i bruk.

Det finns ännu inte någon harmoniserad standard för vindkraftverk enligt artikel 7.2 i maskindirektivet. Ett europeiskt standardiseringsarbete på maskindirektivets område har inletts, som syftar till att ta fram en harmoniserad standard för vindkraftverk. Arbetsmiljöverket deltar sedan 2009 i detta standardiseringsarbete och har åtagit sig sekretariatsfunktionen. Förekomst av standard är dock inte ett villkor för att vindkraftverk ska kunna tas i drift. Om sådana standarder saknas eller om tillverkaren väljer att inte följa befintlig standard, ska tillverkaren på annat sätt försäkra sig om att direktivets grundläggande krav är uppfyllda.

Arbetsmiljöverket uppmärksammade 2006 den snabba utvecklingen och den kraftiga expansionen inom vindkraft och vad det skulle kunna innebära ur säkerhetssynpunkt. För att identifiera eventuella risker, kunna vidta åtgärder mot dessa och för att undersöka i vilken mån befintliga vindkraftverk som tagits i drift i Sverige uppfyller tillämpliga regelverk, inledde Arbetsmiljöverket ett utredningsarbete avseende vindkraftverk. I samband med utredningen identifierade verket ett antal frågeställningar som bedömdes viktiga att prioritera. Det handlade om produktrelaterade krav och användningskrav. Undersökningar genomfördes på nationell och internationell nivå för att bl.a. ta del av befintlig kunskap inom området, undersöka hur regelverket tillämpats och samla underlag för ställningstagande och bedömning av vilka krav som kan ställas.

Med utgångspunkt från de undersökningar som Arbetsmiljöverket genomfört, startade verket ett nationellt tillsynsprojekt avseende vindkraftverk. Förutom att tillämpa en enhetlig bedömning i hela landet syftade projektet till att säkerställa att vindkraftverk i drift i Sverige

uppfyller tillämpliga krav. Projektet omfattade insatser på sammanlagt över 100 inspektioner riktade mot vindkraftverk i drift eller under byggfasen.

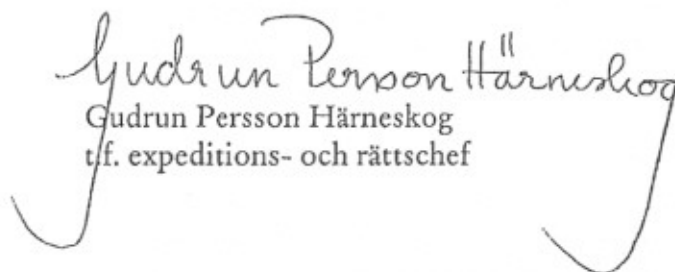
Om ett vindkraftverk bedöms ha sådana brister att arbetsmiljön inte är tillfredställande och det föreligger fara vid arbete på vindkraftverket, kan ett förbud mot att utföra arbetet på ett sådant verk övervägas. Arbetsmiljöverket har inom sitt tillsyns- och marknadskontrollarbete ännu inte funnit anledning att införa ett sådant förbud vid något vindkraftverk i Sverige.

Sverige uppfyller kraven på effektiv marknadskontroll i enlighet med såväl maskindirektivet som Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008.

Sammanfattning

Vindkraftverk ska prövas enligt miljöbalken och plan- och bygglagen (2010:900). Denna prövning avser andra frågor än de som regleras genom maskindirektivet. Det innebär att Arbetsmiljöverket inte medverkar i den prövning av vindkraft som sker enligt miljöbalken och plan- och bygglagen.

Maskindirektivet har genomförts på ett korrekt sätt i svensk lagstiftning. Det är tillverkarens ansvar att tillse att kraven enligt maskindirektivet följs. Den ansvariga tillsynsmyndigheten, Arbetsmiljöverket, har utfört marknadskontroll enligt maskindirektivet på ett tillfredställande sätt och arbetar aktivt med frågan. Verket har inom sitt tillsyns- och marknadskontrollarbete ännu inte funnit anledning att ingripa.

Gudrun Persson Härneskog
t.f. expeditions- och rättschef